

De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) rekent het tot haar taak om, naast de subsidiëring van excellent onderzoek in Nederland, ook de kennisoverdracht van dit onderzoek richting de maatschappij te stimuleren. Op deze pagina treft u een tweetal voorbeelden van de integratieprojecten uit het stimuleringsprogramma Biodiversiteit aan. In deze projecten wordt de kennis opgedaan in het programma geïntegreerd, zodat dit beschikbaar komt voor de landbouwpraktijk, het natuurbeheer of de relevante beleidsterreinen. Samenwerking met stakeholders is dan ook een belangrijk onderdeel van deze projecten.

Uit het NWO stimuleringsprogramma Biodiversiteit

Kansen voor plantendiversiteit in het toekomstige landschap

Dit project richt zich op natuurherstel en -ontwikkeling op landschapsschaal. Nieuw aan dit project is dat er, naast het maken van een inschatting van de geschiktheid van bodem en water voor bepaalde plantengemeenschappen, rekening gehouden wordt met de mogelijkheid van planten om te koloniseren. Hiervoor wordt een methode ontwikkeld, waarin twee kaartlagen worden gecombineerd: een accessibility-kaart (welke plaatsen zijn voor welke soorten bereikbaar) en

een suitability-kaart (welke plaatsen hebben een geschikte abiotiek voor bepaalde soorten).

Voor de accessibility-kaart worden gegevens van de vroegere en huidige distributie van de soorten verzameld. Deze informatie wordt gecombineerd met vegetatiekaarten om gebieden te identificeren die geschikt zijn (geweest) voor de soorten maar waar deze nu niet worden aangetroffen. Om te voorspellen of een soort op eigen kracht dit gebied kan koloniseren wordt gebruik gemaakt van soortspecifieke kenmerken zoals de manier en het vermogen van een plant tot verspreiding, zaadgewicht, zaadvorm en overleving van zaadvoorraad. Voor de te ontwikkelen suitability-kaart worden gegevens over eisen van soorten en plantengemeenschappen aan bijv. het type bodem en waterkwaliteit gecombineerd met ruimtelijke gegevens over landgebruik, hydrologie ed. Combinatie van beide kaarten resulteert in een 'natuurkansenkaart', die gebruikt kan worden in scenariostudies.

Het project wordt uitgevoerd in het Drents-Friese Wold (foto's). Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de Natura 2000 habitattypes en de plantengemeenschappen zijn uit deze habitats gekozen. Het project richt zich eerst op de gemeenschappen van heischrale graslanden, blauwgraslanden, en droge en natte heide. In een later stadium komen stuifzanden, vennen en oude bossen aan bod.

Gedurende het project is er vaak contact met de beheerders van het Drents-Friese Wold (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en het Drents Landschap), evenals met de andere stakeholders, zoals het Natuur- en Milieuplanbureau, It Fryske Gea, de provincies Drenthe, en Friesland, Stichting Maatschappij van Weldadigheid en de betrokken waterschappen en gemeenten.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Irma Knevel (Rijksuniversiteit Groningen, i.c.knevel@rug.nl) of

Maaike van der Graaf (Radboud Universiteit, m.degraaf@science.ru.nl).

Aekingerzand

de Ganzenpoel

Doldersummerveld

Oude Willem

Op de grens van Friesland en Drenthe ligt het Drents-Friese Wold. Dit 6.150 ha groot nationaal park is zeer gevarieerd met bos, zandverstuivingen (Aekingerzand) vennen (de Ganzenpoel) beekdalen, heidevelden (Doldersummerveld) en ontgonnen grasland- en akkergebieden (Oude Willem) (foto's: Irma Knevel).

Integratie economische en ecologische waarden in planning en ontwerp van ecosysteemnetwerken

Tijdens het eerste jaar van dit project is er een ruimtelijke afwegingsmethode ontwikkeld gericht op het integreren van ecologische en economische functies van groen-blauwe netwerken. Deze methode is bedoeld als hulpmiddel voor regionale planningsprocessen, en focust op de ruimtelijke kenmerken (bijvoorbeeld oppervlakte bos, kilometers fietspad) die relevant zijn voor de realisatie van de verschillende functies van een gebied, zoals recreatie of natuurbehoud. Centraal in de methodiek staat het achterhalen van de voorkeuren die stakeholders, zoals boeren en natuurbeheerders, hebben voor verschillende ruimtelijke inrichtingen van een groen-blauw netwerk. Voor het achterhalen van de voorkeuren wordt gebruik gemaakt van een Keuze Experiment.

Wat is een Keuze Experiment?

Ter illustratie van een Keuze Experiment wordt een voorbeeld uit de auto-industrie gebruikt. Stel een autofabrikant wil voor het ontwerpen van een nieuwe auto weten welke kenmerken deze auto moet hebben om goed verkocht te worden. Hiervoor worden alternatieven ter keuze aan consumenten voorgelegd. Zij kunnen bijvoorbeeld kiezen tussen auto X, die zoveel kost, zoveel liter bagageruimte heeft, en in verschillende kleuren leverbaar is en auto Y die dezelfde kenmerken bevat, maar op enkele kenmerken afwijkt van auto X. Auto Y heeft bijvoorbeeld minder kofferruimte dan auto X, maar Y is ook goedkoper dan X. Zo kan een aantal keuzealternatieven worden opgesteld. Na de keuze van consumenten wordt bekeken hoe deze voorkeuren afhangen van de autokenmerken. Ook wordt de geldelijke waardering van een kenmerk afgeleid. Een Keuze Experiment is bij uitstek geschikt voor het maken van afwegingen tussen 'goederen' die opdeelbaar zijn in een set kenmerken. Een groen-blauw netwerk, met zijn verschillende ruimtelijke kenmerken, is een goed voorbeeld van een dergelijk 'opdeelbaar' goed.

In 2007 wordt deze methode getest in twee gebieden, te weten Zuid-West Friesland en het Groene Woud. De keuze voor deze twee gebieden is in goed overleg gemaakt met LNV, Vereniging Natuurmonumenten, KPMG, Groenfonds en het stimuleringsprogramma Biodiversiteit. Deze voorbeeldgebieden verschillen niet alleen qua landschapstype, maar ook qua druk vanuit het stedelijk gebied, betrokken stakeholders en de (toekomstige) functie van het gebied. Toepassing van de methode vindt plaats in nauwe samenwerking met betrokkenen in het gebied. Voor het Groene Woud geldt dat er samengewerkt wordt met Wing/Habiforum/KennisBasis, zodat de resultaten van dit integratieproject bijdragen aan de ontwikkelingsvisie voor dit gebied.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Martijn van der Heide (LEI, martijn.vanderheide@wur.nl).